

Structural Equations Modeling of Life Skills and Attachment Styles with Marital Conflicts: the Mediating Role of Sexual Satisfaction and Couples' Love Stories

Elaheh Soleimani¹, Zahra Tanha², Ali Akbar Malekirad³, Davood Kordestani⁴

1. PhD Student, Department of Psychology, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran.

2. (Corresponding author)* Department of Psychology, Khorramabad Branch, Islamic Azad University, Khorramabad, Iran.

3. Associate Professor, Department of Physiology, Payam Noor University, Tehran, Iran.

4. Assistant Professor, Department of Psychology, Payam Noor University, Tehran, Iran.

Abstract

Aim and Background: Conflicts in the family create issues and problems at the individual, institutional and social levels. Marital conflicts and divorce after sudden death in the family are considered to be the most important stressors in the family. The purpose of this study is to predict marital conflicts based on life skills and attachment styles mediated by sexual satisfaction and love story of couples.

Methods and Materials: The statistical population of this study included all couples who referred to counseling centers under the supervision of the Judiciary in Arak who had referred to these centers in a period of 6 months in 1398. The total statistical population was 600 couples (1200 people) and 146 couples (292 people) were selected as the statistical sample by available sampling method. Data collection tool: Hazan and Shiver Attachment Styles Scale Questionnaire (1993); Marital Conflict Scale Sanaei et al. (2000); Saatchi et al.'s Life Skills Scale (2010); The Larson Sexual Satisfaction Scale (1988) and the Sternberg Love Story Scale were standardized by (Alaei and Karami, 2007), all of which had validity and reliability. This study was a correlational study that was performed by structural equation modeling.

Findings: The results showed that both sexual satisfaction and love story can play a mediating role in predicting marital conflicts based on life skills and attachment styles.

Conclusions: Therefore, it can be concluded that sexual satisfaction can balance the relationship between attachment styles and marital conflict and reduce the rate of marital conflict. Also, the love story in the relationship between life skills and marital conflicts can reduce these conflicts.

Keywords: Attachment styles, sexual satisfaction, marital conflict, couples' love story, and life skills.

Citation: Soleimani E, Tanha Z, Malekirad A, Kordestani D. **Structural Equations Modeling of Life Skills and Attachment Styles with Marital Conflicts: the Mediating Role of Sexual Satisfaction and Couples' Love Stories.** Res Behav Sci 2021; 19(1): 128-138.

* Zahra Tanha,

Email: tanha_zahra1986@yahoo.com

معادلات ساختاری مهارت‌های زندگی و سبک‌های دلبستگی با تعارضات زناشویی: نقش میانجیگرانه رضایت جنسی و قصه عشق زوجین

الهه سلیمانی^۱، زهرا تنها^۲، علی اکبر ملکی راد^۳، داوود کردستانی^۴

۱- دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران.

۲- نویسنده مسئول* استادیار، گروه روانشناسی، واحد خرم آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، خرم آباد، ایران.

۳- دانشیار، گروه فیزیولوژی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۴- استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: تعارضات به وجود آمده در خانواده مسائل و مشکلاتی را در سطوح فردی، نهادی و اجتماعی به وجود می‌آورد. تعارضات زناشویی و طلاق را بعد از مرگ ناگهانی در خانواده از مهم‌ترین عوامل تنش‌زا در خانواده می‌دانند. هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس مهارت‌های زندگی و سبک‌های دلبستگی با واسطه‌گری رضایت جنسی و قصه عشق زوجین بود.

مواد و روش‌ها: جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زوجین مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره مهراندیش شهر اراک بود که در یک بازه ۶ ماهه در سال ۱۳۹۸ به این مراکز مراجعه کرده بودند. در کل جامعه آماری ۶۰۰ زوج (۱۲۰۰ نفر) بود که تعداد ۱۴۶ زوج (۲۹۲ نفر) به‌عنوان نمونه آماری به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب گردیدند. ابزار گردآوری داده‌ها، مقیاس سبک‌های دلبستگی هازان و شیور (۱۹۹۳)؛ مقیاس تعارضات زناشویی ثنایی و براتی (۱۳۷۹)؛ مقیاس مهارت‌های زندگی ساعتچی، کامکاری و عسگریان (۱۳۸۹)؛ مقیاس رضایت جنسی لارسون (۱۹۸۸) و مقیاس قصه عشق استرنبرگ (۱۹۸۶) بود. این پژوهش از نوع همبستگی بود که با روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که رضایت جنسی و قصه عشق هر دو در رابطه بین مهارت‌های زندگی و سبک‌های دلبستگی با تعارضات زناشویی می‌توانند نقش واسطه‌گری داشته باشند.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه رضایت جنسی یکی از عوامل مهم سازگاری در بین زوجین می‌باشد و عدم رضایت در این زمینه احساس ناکامی را به همراه خواهد داشت، بنابراین، توجه به انطباق سبک‌های دلبستگی و سبک‌های عشق‌ورزی می‌تواند یکی از عوامل مؤثر در کاهش تعارضات زناشویی باشد. علاوه بر این، مجهز بودن به مهارت‌های زندگی می‌تواند در کنار قصه عشق در کاهش تعارضات زناشویی تأثیر عمده‌ای داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: سبک‌های دلبستگی، رضایت جنسی، تعارضات زناشویی، قصه عشق زوجین و مهارت‌های زندگی.

ارجاع: سلیمانی الهه، تنها زهرا، ملکی راد علی اکبر، کردستانی داوود. معادلات ساختاری مهارت‌های زندگی و سبک‌های دلبستگی با تعارضات زناشویی: نقش میانجیگرانه رضایت جنسی و قصه عشق زوجی. مجله تحقیقات علوم رفتاری ۱۴۰۰؛ ۱۹(۱): ۱۳۸-۱۲۸.

*- زهرا تنها،

رایان نامه: tanha_zahra1986@yahoo.com

مقدمه

تعارضات زناشویی یکی از مشکلات شایع زوجها در دنیای امروز است (۱). گوردن (۲) تعارضات زناشویی و طلاق را بعد از مرگ ناگهانی در خانواده از مهم‌ترین عوامل تنش‌زا در خانواده می‌داند. همچنین، وی تعارض را نوعی ارتباط زناشویی تعریف می‌کند که در آن رفتارهای خشونت‌آمیز مانند توهین، سرزنش، انتقاد و حمله فیزیکی وجود دارد و زوجها در آن نسبت به یکدیگر احساس خصومت، کینه، خشم و نفرت داشته و هر یک عقیده دارند که همسرش آدم نامطلوب و ناسازگاری است که موجب رنجش و عذاب او می‌شود.

در سال‌های اخیر، پژوهش‌های بسیاری نشان داده‌اند که آموزش مهارت‌های زندگی با ارتقاء توانمندی‌های روانی-اجتماعی افراد مانند مهارت‌های مدیریت خشم، آموزش مهارت‌های حل مسئله، مهارت‌های ارتباطی و آموزش‌های گروهی در کنترل فرد در مواجهه با مشکلات مؤثر است (۳). به نظر می‌رسد اگر زوجها مهارت‌های زندگی را به‌خوبی فرا بگیرند، ممکن است راه‌حل‌های مناسب‌تری را برای مقابله با مشکلات خود انتخاب کنند. به‌کارگیری آموزش مهارت‌های زندگی می‌تواند بر دوام و پایداری زندگی زناشویی و افزایش رضایت زناشویی و امیدواری مؤثر باشد (۴). منظور از مهارت‌های زندگی، آن نوع توانایی‌های شناختی، عاطفی و عملی است که برای موفقیت و احساس شادمانی در زندگی روزمره معمولی و عادی موردنیاز می‌باشد. همچنین، هدف آن افزایش توانایی‌های روانی اجتماعی و درنهایت، پیشگیری از ایجاد رفتارهای آسیب‌زننده به بهداشت و سلامت و ارتقاء سطح سلامت روان افراد است (۵). در دنیای امروز که همه‌چیز به‌سرعت در حال تغییر است مجهز بودن به مهارت‌های زندگی، برای پاسخ به چالش‌های زندگی ضروری است، زیرا همه این تغییرات بر محیط آموزشی، محل کار و زندگی خانوادگی تأثیرگذار است. ازاین‌رو، برای پیشگیری از تعارضات زناشویی و رسیدن به رضایت، آموزش مهارت‌های زندگی از ضروریات عصر حاضر می‌باشد (۶).

یکی دیگر از عوامل مهم در روابط زناشویی، سبک دلبستگی زوجین است، زیرا دلبستگی چارچوبی فراهم می‌کند که می‌تواند به فهم دقیق و بهتر روابط زناشویی و شیوه‌های مقابله با تعارض زوجین کمک کند (۷). مطابق نظریه بالبی

انسان با یک نظام روانی زیستی به نام نظام رفتار دلبستگی^۱ متولد می‌شود. هدف این نظام در کودک، دستیابی به یک احساس ایمنی و حمایت‌شدگی واقعی یا ادراک‌شده از تعامل نزدیک و صمیمی با تصویر دلبستگی است (۸). پیشینه پژوهش‌های گذشته نشان می‌دهند که سبک‌های دلبستگی در روابط عاشقانه بیش‌تر از سایر الگوهای رفتاری به کار گرفته شده‌اند (۹، ۱۰)؛ بنابراین، سبک‌های دلبستگی از طریق ایجاد مدل‌های درونی^۲ بر نحوه اسناددهی افراد نسبت به وقایع ارتباطی، تأثیر می‌گذارد و درواقع، می‌توان گفت که اسنادهای ارتباطی دارای پتانسیل واسطه‌ای بین سبک‌های دلبستگی و کیفیت روابط نزدیک هستند (۱۱). سبک دلبستگی عامل مهمی در تعیین رضایت زناشویی است. بین رضایت زناشویی و سبک دلبستگی همبستگی بالایی وجود دارد که به‌نوبه خود خطرات فروپاشی ازدواج و طلاق را کاهش می‌دهد (۱۲). پژوهش‌های مربوط به کشورهای شرقی با مطالعات انجام شده در کشورهای غربی شباهت‌هایی را نشان می‌دهد بنابراین، یک ارتباط جهانی بین سبک‌های دلبستگی در ارتقاء کیفیت زندگی زناشویی وجود دارد (۱۳).

سبک‌های دلبستگی می‌توانند در ایجاد قصه عشق هر فرد مؤثر باشند. استرنبرگ (۱۴) در باب عشق، نظریه‌ای به نام عشق به‌مثابه یک داستان را معرفی کرد که ما آدمیان گرایش داریم عاشق کسانی شویم که قصه‌هایشان با قصه ما یکی است یا مشابه آن است. در مورد قصه عشق پژوهش‌ها نشان دادند هر چه بین قصه‌های زوجین همخوانی بیش‌تری باشد، سطح رضامندی بالاتر خواهد بود (۱۵-۱۷). عدم همخوانی قصه عشق نیز در ایجاد تعارضات زناشویی می‌تواند دخیل باشد.

یکی دیگر از ابعاد ایجاد تعارضات زناشویی، کاهش رضایت جنسی زوجها است. با ایجاد اختلافات، میزان تمایل هر یک از زوجها در توجه و محبت و ابراز عواطف مثبت به یکدیگر کاهش یافته، در نتیجه احساس صمیمیت، موردپذیرش واقع‌شدن، لذت متقابل که می‌تواند تقویت‌کننده میل جنسی در زوجها باشد، تضعیف می‌شود که در نتیجه زوجها تمایل به داشتن رابطه جنسی با شریک زندگی خود نخواهند داشت. رابطه جنسی کم و ناخوشایند، منشأ تعارضاتی در زوجها مشکل‌دار است (۱۸) و رابطه جنسی با رضایت مداوم از رابطه ارتباط دارد (۱۹). این

1. attachment behavior system
2. internal models

بود که با اقتباس از نمونه‌های مشابه آن‌ها در پژوهش‌های گذشته اعتباریابی و مورد استفاده قرار گرفت:

مقیاس سبک‌های دلبستگی: پرسشنامه دلبستگی

هازان و شیور (۲۲) شامل دو بخش است که در بخش اول آزمودنی باید پاسخ‌هایش را روی یک مقیاس هفت‌درجه‌ای از نوع لیکرت که از «کاملاً مخالف» تا «کاملاً موافق» درجه‌بندی شده است، مشخص کند. در بخش دوم، مجدداً همان توصیف‌ها مطرح شده ولی این بار آزمودنی تنها با علامت زدن یکی از آن‌ها، تشابه خود را با یکی از آن توصیف‌ها بیان می‌کند. نمره‌گذاری قسمت اول از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم نمره ۱ تا ۷ داده می‌شود. در بخش دوم آزمودنی بر اساس اینکه کدامیک از سه توصیف را در تطابق بیشتر با ویژگی‌های خود بداند، تنها یکی از آن‌ها را در پرسش‌نامه بایستی علامت بزند. نمره ۱ بیانگر سبک دلبستگی اجتنابی، نمره ۲ سبک دلبستگی مضطرب - دوسوگرا و نمره ۳ سبک دلبستگی ایمن است. هازان و شیور (۲۲) پایایی آن را $0/89$ گزارش کرده‌اند. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برای سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب برابر با $0/79$ ، $0/68$ و $0/82$ به دست آمد. میزان پایایی کل نیز برابر با $0/78$ محاسبه شد. میزان پایایی این ابزار در پژوهش حاضر برابر با $0/89$ به دست آمد.

پرسش‌نامه تعارضات زناشویی: برای سنجش

تعارضات زناشویی از پرسش‌نامه ثنایی و براتی (۲۳) استفاده شد، این پرسش‌نامه یک ابزار ۴۲ سؤالی با حداکثر نمره کل ۲۱۰ و حداقل آن ۴۲ می‌باشد. گزینه‌ها به صورت لیکرت «همیشه، اکثراً، گاهی، به ندرت، هرگز» بیان شده است. در پژوهش ثنایی و براتی (۲۳)، ضریب آلفای کرونباخ $0/96$ و میزان روایی محتوایی نیز $0/88$ به دست آمد. همچنین میزان آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های این پرسش‌نامه، یعنی؛ کاهش رابطه جنسی، کاهش همکاری، واکنش هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزند، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر به ترتیب $0/65$ ، $0/72$ ، $0/57$ ، $0/83$ ، $0/71$ ، $0/69$ و $0/89$ به دست آمده است. میزان روایی محتوایی کل نیز $0/86$ برآورد شد.

پرسش‌نامه رضایت جنسی: برای سنجش رضایت

جنسی از پرسش‌نامه لارسون (۲۴) استفاده شده است. این پرسش‌نامه دارای ۲۵ سؤال و ۴ مؤلفه تمایل به برقراری روابط

ناراضیاتی از روابط جنسی ممکن است به مشکلات عمیق در سازگاری زوجین و ایجاد تنفر از همسر، دلخوری، حس انتقام-گیری، احساس تحقیر، عدم اعتمادبه‌نفس و مانند آن‌ها منجر شود. این مسائل با تنش‌ها و اختلافات تقویت می‌شود یا در غالب آن‌ها تجلی و بروز می‌یابد و به تدریج شکاف میان همسران را عمیق‌تر می‌سازد (۲۰). بین رضایت جنسی با تعارضات زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد؛ همچنین نتایج نشان می‌دهد، زنان دارای رضایت جنسی کم، تعارضات زناشویی بیشتری را نشان دادند (۲۱).

با توجه به آنچه عنوان شد اشاره شد، روابط گزارش شده در تحقیقات گذشته به صورت منفک و مجزا گزارش شده‌اند و این درحالی‌که است که نیاز به مدل تبیین‌کننده‌ای وجود دارد که روابط درونی بین متغیرهای پژوهش را قالب یک مدل ساختاری موردبررسی قرار دهد. درواقع، خلأ پژوهش‌های فوق این است که هنوز یک مدل ساختاری تبیین‌کننده برای بررسی روابط درونی بین متغیرهای پژوهش تحقیق فعلی وجود ندارد. ارائه یک مدل تبیین‌کننده روابط درونی بین متغیرهای مهارت‌های زندگی و سبک‌های دلبستگی (به‌عنوان متغیرهای مستقل) با در نظر گرفتن نقش واسطه‌گر رضایت از روابط جنسی و قصه عشق و متغیر وابسته تعارضات زناشویی هدفی است که این تحقیق به دنبال آن است.

مواد و روش‌ها

روش انجام این پژوهش توصیفی از نوع علی غیرآزمایشی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زوجین مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره مهراندیش شهر اراک در یک بازه ۶ ماهه در سال ۱۳۹۸ بود. در کل جامعه آماری ۶۰۰ زوج (۱۲۰۰ نفر) بود و بر اساس فرمول کوکران ۲۹۲ زن و مرد متأهل به‌عنوان نمونه آماری با روش نمونه‌گیری در دسترس بر اساس وجود تعارضات زناشویی بر اساس مصاحبه بالینی توسط مشاوران مرکز، نداشتن سابقه اختلال روانی بر اساس مصاحبه بالینی، داشتن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم، داشتن سن حداقل ۲۵ سال و حداکثر ۴۰ سال، گذشتن حداقل ۳ سال از زندگی مشترک، شرط دارا بودن ازدواج اول و زندگی کردن زوج باهم در زمان اجرای پژوهش و عدم فاصله سنی غیرمعمول انتخاب گردیدند. سپس، توزیع پرسش‌نامه‌ها آغاز گردید. ابزار گردآوری داده‌ها و اطلاعات، پرسش‌نامه

به ذکر است که این مقیاس به صورت لیکرت ۷ درجه‌ای نمره-گذاری می‌شود، بدین صورت که ۱- کاملاً مخالفم، ۲- مخالفم، ۳- تقریباً مخالفم، ۴- نه مخالف و نه موافق، ۵- تقریباً موافق، ۶- موافقم، ۷- کاملاً موافقم. ۳۳ خرده مقیاس این آزمون عبارت‌اند از: ایثار، حکومت، حاکم، رعیت، پلیس، مظنون، زشت-نگاری، فاعل، مفعول، وحشت افکن، قربانی، علمی-تخیلی، مجموعه‌دار، هنر، خانه و خانواده، در حال بهمودی، هم اعتیاد، مذهب، بازی، سفر، بافندگی، باغ و باغچه، تجارت، اعتیاد، خیال، تاریخ، علم، آشپزی، جنگ، هنرپیشه، هوادار، تماشاچی، کم‌دین، چهره معمایی و کارآگاه می‌باشند. در این پرسشنامه نمره ۱ نشانه مخالفت کامل پاسخگو با آن ماده و نمره ۷ نشان‌دهنده موافقت کامل پاسخگو با آن ماده است و نمره ۴ گزینه وسط است و به معنای نه موافق و نه مخالف است، پس از ترسیم نیم‌رخ قصه عشق آزمودنی، قصه و یا قصه‌هایی که از برافراشتگی بالاتری برخوردارند، قصه و یا قصه‌های غالب فرد محسوب می‌شوند، از آنجاکه هدف این مقیاس بررسی تشابه قصه‌های عشق زوجین است، بنابراین هر چه اختلاف نیم‌رخ‌های قصه عشق زوج (D) کمتر باشد به معنای آن است که قصه‌های عشق زوجین تشابه بیشتری با هم دارد (۲۷).

یافته‌ها

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار Smart PLS2 استفاده شده است. Smart در این پژوهش، مهارت زندگی و سبک دلبستگی به عنوان متغیرهای پیش‌بین، قصه عشق و رضایت جنسی به عنوان متغیرهای واسطه و تعارضات زناشویی به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شد. جدول ۱ متغیرهای جمعیت شناختی نمونه مورد مطالعه را نشان می‌دهد.

بر اساس نتایج جدول، ۵۰٪ از پاسخگویان مورد مطالعه زن و ۵۰٪ مرد بوده‌اند. بیشتر پاسخگویان مورد مطالعه در دامنه سنی ۳۱ تا ۳۵ سال (۳۸/۷٪) بوده‌اند. سطح تحصیلات بیشتر پاسخگویان مورد مطالعه دبیرستان (۴۴/۵٪) بوده است. بیشتر پاسخگویان مرد مورد مطالعه، دارای شغل آزاد (۷۳/۲٪) بوده‌اند. بیشتر پاسخگویان زن مورد مطالعه، خانه‌دار (۸۹٪) بوده‌اند. بیشتر پاسخگویان مورد مطالعه، اظهار داشته‌اند که درآمدشان کفایت می‌کند (۵۰/۳٪) و ۴۶/۹٪ نیز اظهار داشته‌اند که درآمدشان کفایت می‌کند. سن ازدواج بیشتر پاسخگویان (۴۵،۹٪) در رده سنی ۲۶ تا ۳۰ سال، (۲۴٪) در رده سنی ۳۱ تا

جنسی، نگرش جنسی، کیفیت زندگی جنسی و سازگاری جنسی می‌باشد و بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت با سوالاتی مانند (من احساس می‌کنم که همسر من از روابط جنسی‌مان لذت می‌برد). به سنجش رضایت جنسی می‌پردازد. در پژوهش بهرامی و همکاران (۲۵) اعتبار و پایایی نسخه فارسی این مقیاس را ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۸۶ گزارش شده است. میزان پایایی برای مؤلفه‌های این تحقیق شامل: تمایل به برقراری روابط جنسی، نگرش جنسی، کیفیت زندگی جنسی و سازگاری جنسی، با استفاده از آلفای کرونباخ به ترتیب برابر ۰/۶۸، ۰/۸۳، ۰/۷۳ و ۰/۷۵ و میزان پایایی کل مقیاس در تحقیق حاضر ۰/۸۶ به دست آمد.

پرسش‌نامه مهارت‌های زندگی: برای سنجش

مهارت‌های زندگی از پرسشنامه ساعتچی و همکاران (۲۶) استفاده شد. این پرسشنامه شامل ۴۰ گویه می‌باشد که بر مبنای طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای (خیلی زیاد، زیاد، تا حدودی، کم و خیلی کم) است. ساعتچی و همکاران (۲۶) میزان پایایی کل آن را ۰/۹۷ گزارش کرده‌اند. پایایی خرده مقیاس‌های آن برای: روابط بین‌فردی (۰/۹۳)، مهارت تصمیم‌گیری (۰/۸۲)، بهداشت و سلامت روان (۰/۹۱)، حل مسئله (۰/۸۹)، مشارکت و همکاری (۰/۸۷)، تفکر خلاق (۰/۹۵)، تفکر انتقادی (۰/۹۱) گزارش شده است. در پژوهش حاضر میزان پایایی کل ۰/۹۲ و روایی محتوایی ۰/۸۵، همچنین پایایی خرده مقیاس‌های آن برای: روابط بین‌فردی (۰/۸۸)، مهارت تصمیم‌گیری (۰/۹۲)، بهداشت و سلامت روان (۰/۹۵)، حل مسئله (۰/۷۹)، مشارکت و همکاری (۰/۸۵)، تفکر خلاق (۰/۹۰)، تفکر انتقادی (۰/۸۷) به دست آمده است.

پرسش‌نامه قصه عشق: این مقیاس به وسیله‌ی

استرنبرگ ساخته شده است و در ایران به وسیله‌ی علایی و کرمی (۲۷) هنجاریابی شده است. این مقیاس شامل ۱۰۰ پرسش و ۳۳ خرده آزمون (۳۳ قصه و زیرمجموعه آن‌ها) است. تمامی این قصه‌ها در ۵ عامل اصلی با عنوان قصه‌های جامعه پسند، سلطه‌جویی، سلطه‌پذیری، لذت و سرگرمی خلاصه می‌شوند. میزان پایایی کلی این آزمون، ۰/۹۴ و پایایی قصه جامعه پسند (۰/۸۹)، سلطه‌جویی (۰/۹۱)، سلطه‌پذیری (۰/۸۸)، لذت (۰/۸۵) و سرگرمی (۰/۹۰) گزارش شده است. همچنین در پژوهش حاضر میزان پایایی کلی این آزمون، ۰/۹۵ و پایایی قصه جامعه پسند (۰/۹۱)، سلطه‌جویی (۰/۹۰)، سلطه‌پذیری (۰/۸۹)، لذت (۰/۸۷) و سرگرمی (۰/۹۱) به دست آمده است. لازم

۳۵ سال بوده است. طول مدت ازدواج ۶۵,۱٪ از پاسخگویان، ۶ داشته‌اند. تا ۱۰ سال بوده است. ۱۰۰٪ پاسخگویان، یک‌بار ازدواج

جدول ۱. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب متغیرهای زمینه‌ای

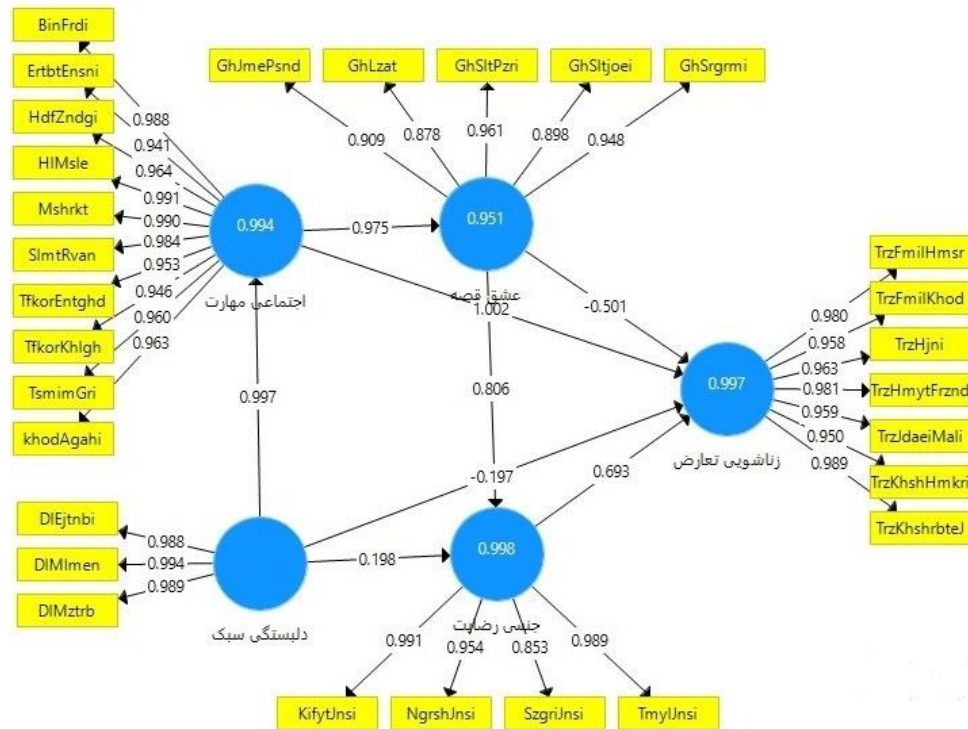
متغیر	مؤلفه	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۱۴۶	۵۰
	زن	۱۴۶	۵۰
سن	۲۵ تا ۳۰ سال	۶۵	۲۲,۳
	۳۱ تا ۳۵ سال	۱۱۳	۳۸,۷
	۳۶ تا ۴۰ سال	۹۰	۳۰,۸
	۴۱ تا ۴۵ سال	۲۴	۸,۲
تحصیلات	ابتدایی	۹	۳,۱
	راهنمایی	۱۰۲	۳۴,۹
	دبیرستان	۱۳۰	۴۴,۵
	دانشگاهی	۵۱	۱۷,۵
وضع شغلی مرد	کارگر	۷	۴,۸
	کارمند	۳۲	۲۲
	آزاد	۱۰۷	۷۳,۲
وضع شغلی زن	خانه‌دار	۱۳۰	۸۹
	شاغل در منزل	۴	۲,۸
	شاغل در خارج از منزل	۱۲	۸,۲
درآمد	کفایت می‌کند	۱۴۷	۵۰,۳
	کفایت نمی‌کند	۱۳۷	۴۶,۹
	بیشتر از نیاز است.	۸	۲,۷
سن ازدواج	۲۰ تا ۲۵ سال	۸۱	۲۷,۷
	۲۶ تا ۳۰ سال	۱۳۴	۴۵,۹
	۳۱ تا ۳۵ سال	۷۰	۲۴
	۳۶ تا ۴۰ سال	۶	۲,۱
	۴۱ تا ۴۵ سال	۱	۰,۳
طول مدت ازدواج	۱ تا ۵ سال	۷۰	۲۴
	۶ تا ۱۰ سال	۱۹۰	۶۵,۱
	۱۱ تا ۱۵ سال	۳۲	۱۱
دفعات ازدواج	یک‌بار	۳۹۲	۱۰۰
	دو و بیشتر	۰	۰

بر اساس نتایج مندرج در جدول ۲، ملاحظه می‌شود که شاخص واریسی اعتبار اشتراک متغیرهای پنهان برای تمام سازه‌ها مثبت است، از این‌رو، مدل تدوین‌شده از کفایت مناسبی برخوردار است. درنهایت، پس از تأیید کفایت، پایایی و روایی‌های مورد نیاز به بررسی اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرهای پژوهش بر تعارضات زناشویی پرداخته شده است. معیار CV RED و CV COM برای بررسی کیفیت یا اعتبار

برای بررسی نقش میانجی‌گرانه قصه عشق و رضایت جنسی در رابطه بین مهارت‌های زندگی و سبک‌های دلبستگی با تعارض زناشویی، با استفاده از معادلات ساختاری به بررسی مدل مفهومی پژوهش پرداخته شد. نمودار ۱ نتایج برازش مدل و ضرایب مسیر روابط بین متغیرها را نشان می‌دهد. جدول ۲ نتایج برازش مدل و شاخص‌های اعتبار اشتراک و اعتبار افزونگی متغیرهای مکنون را نشان می‌دهد.

بلوک درون‌زاد اندازه‌گیری می‌کند. مقادیر مثبت این شاخص‌های نشانگر کیفیت مناسب و قابل قبول مدل اندازه‌گیری و ساختاری می‌باشد. همان‌طور که مشاهده می‌شود شاخص‌ها مثبت و بزرگ‌تر از صفر می‌باشد. مدل با تکیه بر این شاخص‌ها مورد تأیید است.

مدل از بررسی اعتبار که شامل شاخص بررسی اعتبار اشتراک و شاخص بررسی اعتبار حشو یا افزونگی می‌باشد، استفاده شده است. شاخص اشتراک، کیفیت مدل استون-گیسر نیز می‌گویند، کیفیت اندازه‌گیری هر بلوک را می‌سنجد. شاخص حشو با نظر گرفتن مدل اندازه‌گیری، کیفیت مدل ساختاری را برای هر

نمودار ۱. ضرایب مسیر مدل معادلات ساختاری

جدول ۳. بررسی نقش واسطه‌گری رضایت جنسی

فرضیه	ضریب مسیر	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری تی
سبک‌های دل‌بستگی - < رضایت جنسی	۰/۱۹۸	۰/۰۵۱۲	۹/۷۹۰
رضایت جنسی - < تعارضات زناشویی	-۰/۶۹۳	۰/۰۳۹۵	۵/۴۹۱

جدول ۴. بررسی واسطه‌گری قصه عشق

فرضیه	ضریب مسیر	خطای استاندارد	p
مهارت‌های زندگی - < قصه عشق	۰/۹۷۱	۰/۰۴۳۵	۲۸/۷۹۱
قصه عشق - < تعارضات زناشویی	-۰/۵۰۱	۰/۰۶۰۴	۴/۹۳۰

نرمال بودن توزیع نمونه‌گیری ab می‌توان یک p -value رای ab به دست آورد. به‌طور کلی در آزمون سوبل می‌توان از تخمین نرمال برای بررسی معنی‌داری رابطه استفاده کرد. با داشتن برآورد خطای استاندارد اثر غیرمستقیم می‌توان فرضیه صفر را در مقابل فرض مخالف آزمون کرد. آماره Z برابر است با نسبت ab

به‌منظور بررسی نقش واسطه از آزمون سوبل استفاده شد. آزمون سوبل برای انجام استنباط در مورد ضریب اثر غیرمستقیم ab بر همان نظریه استنباط مورد استفاده برای اثر مستقیم مبتنی است. اثر غیرمستقیم ab یک برآورد خاص نمونه از اثر غیرمستقیم در جامعه است که در معرض واریانس نمونه‌گیری قرار دارد. با داشتن برآوردی از خطای استاندارد ab و با فرض

با توجه به موارد مذکور میزان آماره ۹/۲۸۸ برآورد شد که با توجه به بزرگ‌تر بودن از میزان ۱/۹۶ مشخص می‌شود رضایت جنسی در ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و تعارضات زناشویی واسطه است.

به خطای استاندارد آن. به عبارت دیگر مقدار Z-Value را از رابطه زیر به دست می‌آوریم:

$$Z - \text{Value} = \frac{a * b}{\sqrt{(b^2 * s_a^2) + (a^2 * s_b^2) + (s_a^2 * s_b^2)}}$$

جدول ۲. شاخص واریسی اعتبار اشتراک و اعتبار افزونگی متغیرهای پنهان

CV-Red	CV-COM=-۱(SSE/SSO)	متغیر
۰/۳۰۱۱۰۸	۰/۸۵۳۵۳۴	خودآگاهی
۰/۳۴۹۰۲۵	۰/۵۹۴۵۵۷	داشتن هدف در زندگی
۰/۴۵۳۰۶۷	۰/۵۶۱۸۱۵	مهارت‌های مربوط به ارتباطات انسانی
۰/۳۵۶۵۷۴	۰/۸۴۳۹۳۸	روابط بین فردی
۰/۲۲۷۹۷۵	۰/۵۵۲۷۳۰	مهارت تصمیم‌گیری
۰/۴۵۴۸۵۷	۰/۶۱۲۲۲۶	بهداشت و سلامت روان
۰/۵۲۰۹۳۶	۰/۷۰۲۶۸۴	مهارت در حل مسئله
۰/۳۷۶۷۳۸	۰/۵۱۵۷۹۳	مهارت مشارکت و همکاری
۰/۳۸۰۹۷۴	۰/۵۲۲۸۳۵	تفکر خلاق
۰/۴۱۲۶۳۳	۰/۷۹۶۱۵۰	تفکر انتقادی
۰/۵۱۴۰۶۲	۰/۷۲۲۳۸۸	دلبستگی اجتنابی
۰/۴۷۸۴۲۸	۰/۷۳۱۵۱۳	سبک دلبستگی مضطرب- دوسوگرا
۰/۲۲۵۷۳۵	۰/۵۶۷۱۷۹	سبک دلبستگی ایمن
۰/۱۶۰۵۵۷	۰/۵۷۷۶۹۰	قصه‌های جامعه پسند
۰/۳۷۸۸۹۷	۰/۵۲۸۶۱۶	سلطه‌جویی
۰/۲۴۱۰۰۲	۰/۴۹۴۹۸۵	سلطه‌پذیری
۰/۴۳۶۸۵۸	۰/۶۲۵۴۱۳	لذت
۰/۵۲۸۴۵۶	۰/۷۳۲۵۲۴	سرگرمی
۰/۳۶۸۹۵۴	۰/۵۳۵۲۱۴	کاهش همکاری
۰/۳۹۶۴۷۸	۰/۵۱۳۵۸۵	کاهش رابطه جنسی
۰/۴۱۶۲۷۳	۰/۷۳۲۱۵	واکنش هیجانی
۰/۵۲۴۵۸۷	۰/۷۵۸۴۶۲	افزایش جلب حمایت فرزند
۰/۴۷۲۵۷۳	۰/۷۰۵۶۸۴	افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود
۰/۴۲۸۷۶۴	۰/۵۲۳۵۷۶	کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان
۰/۲۵۶۸۰۷	۰/۵۳۰۵۴۰	جدا کردن امور مالی از یکدیگر
۰/۴۲۵۱۸۶	۰/۶۳۲۴۵۸	تمایل به برقراری روابط جنسی
۰/۳۱۰۵۸۴	۰/۵۳۸۶۴۲	نگرش جنسی
۰/۴۳۲۰۱۸	۰/۷۱۰۲۵۶۴	کیفیت زندگی جنسی
۰/۵۲۴۸۷۳	۰/۶۳۲۱۵۵	سازگاری جنسی

از سوی دیگر داشتن قصه عشق مشترک یکی از عوامل ایجادکننده برای این گفتگوی عاشقانه می‌باشد. از دیگر سو نوع سبک دلبستگی زوجین موجب ایجاد الگوهای ارتباطی متفاوت می‌شود. به‌عنوان مثال، افراد با سبک دلبستگی ایمن چون اعتمادبه‌نفس بالاتری دارند در این گفتگوی عاشقانه از کلمات واضح‌تری استفاده می‌کنند؛ اما افراد دارای سبک اجتنابی به دلیل داشتن اعتمادبه‌نفس ضعیف‌تر، با ایجاد تعارض‌های بین فردی، موجب ایجاد تعارض‌های زناشویی می‌شود. همچنین، در تبیین نتایج باید گفت، زوجین برای داشتن رضایت زناشویی و یا به‌نوعی برای پرهیز از تعارضات زناشویی نیازمند داشتن روابط عاشقانه و همراه با محبت هستند. از سوی دیگر، برای این عشق‌ورزی، نیازمند مهارت‌های ارتباطی هستند؛ بنابراین، قصه عشق مشترک در حقیقت پلی است که می‌تواند روابط زناشویی را استحکام بخشد و از تعارضات زناشویی بکاهد یا به‌نوعی از بروز این تعارضات پیشگیری کند. اگر قصه عشق هر دو زوج شبیه به هم باشد روابط آن‌ها صمیمی‌تر و مستحکم‌تر خواهد بود. به‌طوری‌که اگر یکی از زوجین دارای قصه عشق از نوع لذت‌جویی و دیگری عشق جامعه‌پسند باشد، ممکن است نتوانند به رضایت جنسی برسند و به دنبال آن دچار تعارضات زناشویی گردند. درواقع، برای از بین بردن تعارضات زناشویی حضور متوازن همه متغیرهای این تحقیق ضروری به نظر می‌رسد.

درکل باید گفت با توجه به اینکه رضایت جنسی یکی از عوامل مهم خوشبختی در بین زوجین می‌باشد و عدم رضایت در این زمینه احساس ناکامی را به همراه خواهد داشت، بنابراین، توجه به انطباق سبک‌های دلبستگی و سبک‌های عشق‌ورزی می‌تواند یکی از عوامل مؤثر در کاهش تعارضات زناشویی باشد. علاوه بر این، مجهز بودن مهارت‌های زندگی می‌تواند در کنار قصه عشق در کاهش تعارضات زناشویی تأثیر زیادی داشته باشد.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به این موضوع اشاره کرد که این پژوهش از نوع مقطعی بوده و داده‌ها در یک مقطع زمانی خاص به دست آمد. در این پژوهش، برای سنجش متغیرها روش خودسنجی به کار گرفته شد و از پرسش‌نامه برای جمع‌آوری داده‌های موردنظر استفاده گردید، استفاده از یک روش سنجش می‌تواند یکی از محدودیت‌های این پژوهش باشد، تردید در صداقت و دقت در پاسخگویی تعدادی از اعضای نمونه به برخی سوالات نیز می‌تواند از محدودیت‌های دیگر تحقیق حاضر بوده است.

با توجه به موارد مذکور میزان آماره ۱۹/۳۸۸ برآورد شد که با توجه به بزرگ‌تر بودن از میزان ۱/۹۶ مشخص می‌شود قصه عشق در ارتباط بین مهارت‌های زندگی و تعارضات زناشویی واسطه است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین مهارت‌های زندگی و سبک‌های دلبستگی با تعارضات زناشویی با نقش واسطه‌گری رضایت جنسی و قصه عشق زوجین انجام شد. نتایج این پژوهش نشان داد بین سبک دلبستگی و تعارضات زناشویی رابطه منفی و معناداری وجود داشت؛ اما با ورود متغیر قصه عشق و رضایت جنسی به‌عنوان متغیر واسطه‌ای، این رابطه شدت بیشتری را نشان داد. همچنین بین سبک دلبستگی و رضایت جنسی نیز رابطه وجود داشت. علاوه بر این بین رضایت جنسی و تعارضات زناشویی نیز رابطه بسیار معناداری وجود داشت. درواقع، مسیر غیرمستقیم این رابطه از مسیر مستقیم آن شدت رابطه بالاتری داشت که در حقیقت تأییدکننده نقش واسطه‌گری متغیر رضایت جنسی و قصه عشق در رابطه بین سبک دلبستگی و تعارضات زناشویی می‌باشد. همچنین باید گفت بین مهارت‌های زندگی و قصه عشق رابطه مثبت و معناداری وجود داشت. بین قصه عشق و تعارضات زناشویی نیز رابطه منفی و معناداری وجود داشت. نتایج این رابطه با نتایج پژوهش مطیعی (۱۶)، فیسروا و همکاران (۲۸)، ویسکیچ و دلوی (۱۱)، پیرس و هالفورد (۲۹)، کیمس و همکاران (۳۰)، بنت و همکاران (۳۱)، گلداسمیت و همکاران (۳۲)، براسارد و همکاران (۳۳)، بدایر و همکاران (۱۲) همسو و هم‌جهت است.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان این‌چنین گفت که بین رضایت جنسی و تعارضات زناشویی رابطه دوسویه و معناداری وجود دارد (۳۴). همچنین، عدم رضایت جنسی با ترس از خیانت همسر، عدم برقراری ارتباط کلامی، وابستگی و تنش‌های مداوم در دیگر مسائل زندگی همراه خواهد بود. عدم رضایت جنسی موجب تشدید مشکلات ارتباطی دیگر در بین زوجین می‌گردد. یکی دیگر از تبعات عدم رضایت جنسی، خشم و پرخاشگری است که به دنبال آن تعارضات زناشویی آغاز و تشدید می‌گردد (۳۵). ایجاد شرایطی که زوجین بتوانند گفتگوی عاشقانه داشته باشند موجب می‌گردد بین آن‌ها پیوند عاطفی شکل بگیرد؛ که به دنبال آن حس صمیمیت و ایجاد روابط جنسی ایجاد می‌شود.

تقدیر و تشکر

بر خود لازم می‌دانیم از تمامی کسانی که ما را در جهت انجام

این پژوهش یاری کردند نهایت تشکر و قدردانی را داشته باشیم.
مقاله حاضر برگرفته از رساله دکترای نویسنده اول است.

References

1. Sandstrom G. Marital Conflict and Depression in The Context of Marital Discord. *Cognitive Therapy and Research*. 2011;25:112-43.
2. Gordon KC. Forgiveness and marriage: Preliminary support for a measure based on a model of recovery from a marital betrayal. *American Journal of Family Therapy*. 2003;31(3):179-99.
3. Neuner-Jehle S, Grüniger U. Efficacy of a communication skill training fostering health promotion in primary care: a mixed method analysis. *Journal of Community Medicine & Health Education*. 2016;6(2):1000413.
4. Alipour Z, Kazemi A, Kheirabadi G, Eslami A-A. Marital communication skills training to promote marital satisfaction and psychological health during pregnancy: a couple focused approach. *Reproductive health*. 2020;17(1):23-30.
5. Ghasemian A, Kumar GV. Effect of life skills training on psychological distress among male and female adolescent students. *Indian Journal of Health and Wellbeing*. 2017;8(4):279.
6. Nasheeda A, Abdullah HB, Krauss SE, Ahmed NB. A narrative systematic review of life skills education: effectiveness, research gaps and priorities. *International Journal of Adolescence and Youth*. 2019;24(3):362-79.
7. Rapoza KA, Baker AT. Attachment styles, alcohol, and childhood experiences of abuse: An analysis of physical violence in dating couples. *Violence and victims*. 2008;23(1):52-65.
8. Fraley RC, Roisman GI. The development of adult attachment styles: Four lessons. *Current opinion in psychology*. 2019;25(2):26-30.
9. Beeney JE, Stepp SD, Hallquist MN, Ringwald WR, Wright AG, Lazarus SA, et al. Attachment styles, social behavior, and personality functioning in romantic relationships. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*. 2019;10(3):275.
10. Creasey G. Associations between working models of attachment and conflict management behavior in romantic couples. *Journal of Counseling Psychology*. 2002;49(3):365.
11. Weisskirch RS, Delevi R. Attachment style and conflict resolution skills predicting technology use in relationship dissolution. *Computers in Human Behavior*. 2013;29(6):2530-4.
12. Bedair K, Hamza EA, Gladding ST. Attachment Style, Marital Satisfaction, and Mutual Support Attachment Style in Qatar. *The Family Journal*. 2020;28(3):329-36.
13. Sandberg JG, Bradford AB, Brown AP. Differentiating between attachment styles and behaviors and their association with marital quality. *Family Process*. 2017;56(2):518-31.
14. Sternberg RJ. *Love is a story: A new theory of relationships*. Oxford Oxford University Press; 1999.
15. Alea N, Vick SC. The first sight of love: Relationship-defining memories and marital satisfaction across adulthood. *Memory*. 2010;18(7):730-42.
16. Motiee Z. The mediation role of love stories in regards to early maladaptive schemas and marital satisfaction. *International Journal of Behavioral Sciences*. 2014;8(3):219-26.
17. Taghavi Dinani P, Samkhaniyan E, Hamidi M, Arkiyan F. Study on the relationship between love attitudes and marital satisfaction among married women. *European online journal of natural and social sciences*. 2014;3(3):468-74.
18. Kane JM, Robinson DG, Schooler NR, Mueser KT, Penn DL, Rosenheck RA, et al. Comprehensive versus usual community care for first-episode psychosis: 2-year outcomes from the NIMH RAISE early treatment program. *American Journal of Psychiatry*. 2016;173(4):362-72.
19. Luchies LB, Wieselquist J, Rusbult CE, Kumashiro M, Eastwick PW, Coolsen MK, et al. Trust and biased memory of transgressions in romantic relationships. *Journal of personality and social psychology*. 2013;104(4):673-85.

20. Kim O, Jeon HO. Gender differences in factors influencing sexual satisfaction in Korean older adults. *Archives of Gerontology and Geriatrics*. 2013;56(2):321-6.
21. Rehman US, Lizdek I, Fallis EE, Sutherland S, Goodnight JA. How is sexual communication different from nonsexual communication? A moment-by-moment analysis of discussions between romantic partners. *Archives of Sexual Behavior*. 2017;46(8):2339-52.
22. Shaver PR, Hazan C. Adult romantic attachment: Theory and evidence. In: Perlman D, Jones W, editors. *Advances in personal relationships* London: England: Kingsley; 1993. p. 29-70.
23. Sanai Zaker B, Barati T. *Family and Marriage Scales*. Tehran: Besat Publication; 2008. [In Persian].
24. Larson JH, Anderson SM, Holman TB, Niemann BK. A longitudinal study of the effects of premarital communication, relationship stability, and self-esteem on sexual satisfaction in the first year of marriage. *Journal of sex & marital therapy*. 1998;24(3):193-206.
25. Bahrami N, Yaghoobzadeh A, Sharif Nia H, Soliemani M, Haghdoost A. Psychometric Properties of the Persian Version of Larsons Sexual Satisfaction Questionnaire in a Sample of Iranian Infertile Couples. *Iranian Journal of Epidemiology*. 2016;12(2):18-31. [In Persian].
26. Saatchi M, Kamkari K, Asgarian M, Asadi P, Mahasheri A, Mohammadi Taghavi SM. *Psychological tests* Tehran: Virayesh Pub.; 2010. [In Persian].
27. Karami A, Alaei Kaljahi P. *Love Story Scale based on the theory of love as a story*. Tehran: Ravansanji Pub; 2007. [In Persian].
28. Fišerová A, Fiala V, Fayette D, Lindová J. The self-fulfilling prophecy of insecurity: Mediation effects of conflict communication styles on the association between adult attachment and relationship adjustment. *Journal of Social and Personal Relationships*. 2021;38(4):1279-302.
29. Pearce ZJ, Halford WK. Do attributions mediate the association between attachment and negative couple communication? *Personal Relationships*. 2008;15(2):155-70.
30. Kimmes JG, Durtschi JA, Fincham FD. Perception in romantic relationships: a latent profile analysis of trait mindfulness in relation to attachment and attributions. *Mindfulness*. 2017;8(5):1328-38.
31. Bennett M, LoPresti BJ, Denes A. Exploring trait affectionate communication and post sex communication as mediators of the association between attachment and sexual satisfaction. *Personality and Individual Differences*. 2019;151:109505.
32. Goldsmith KM, Dunkley CR, Dang SS, Gorzalka BB. Sexuality and romantic relationships: Investigating the relation between attachment style and sexual satisfaction. *Sexual and Relationship Therapy*. 2016;31(2):190-206.
33. Brassard A, Dupuy E, Bergeron S, Shaver PR. Attachment insecurities and women's sexual function and satisfaction: The mediating roles of sexual self-esteem, sexual anxiety, and sexual assertiveness. *The Journal of Sex Research*. 2015;52(1):110-9.
34. Hill EJ, Allsop DB, LeBaron AB, Bean RA. How do money, sex, and stress influence marital instability? *Journal of Financial Therapy*. 2017;8(1):22-35.
35. Papp LM. Topics of marital conflict in the everyday lives of empty nest couples and their implications for conflict resolution. *Journal of Couple & Relationship Therapy*. 2018;17(1):7-24.